

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, A. M.DC.XXIX

Dominica Prima Post Pascha, Sive In Albis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56232)

DOMINICA PRIMA POST PASCHA, SIVE IN ALBIS.

Partitio.

- I. Tribulationis necessitas & utilitas.
- II. Dotes corporum glorificatorum.
- III. Eucharistia veritas probatur.
- IV. Gaudium Apostolorum.

Cum sero esset die illo vna Sabbatorum, & fores essent clausæ, vbi erant discipuli congregati, propter metum Iudeorum, venit Iesus & stetit in medio, & dixit eis: Pax vobis.
Ioan. 20.

FIGURA.

Genf. 45.

PATRIARCHA Iacob, audito, filium Ioseph, quem vt mortuum planxerat, adhuc in viuus esse, & dominari in tota terra Ægypti, somnium se audire existimabat: & quamuis decem eius filij id ei certo certius affirmarent; nulla tamen vt crederet, vnquã potuit ratione persuaderi; sed dixit: *Sufficit mihi, si adhuc Ioseph filius meus inuit, vadam & videbo illum antequam moriar.* Itaq; in Ægyptum descendens, & filium suum videns, irruit super collum eius, & inter amplexandũ ait: *Iam letus moriar, quia vidi faciem tuam.* Similem propemodum historiam in hodierno Euangelio videre est; nam loco Patriarchæ Apostolum conspicio, D. Thomam scilicet, qui audito verum Ioseph Christum, Dominum suum, quem mortuum prius putarat, adhuc viuere, & vniuersum orbẽ imperio moderari, fabellam, aut commentum quoddam fictitium sibi narrari existimabat:

adeo vt quamuis decem Apostoli certissime sanctissimeq; Dominum sibi apparuisse assererent, diceret: *Non credam nisi videro fixuras clauorum.* Atque hinc factum est, vt Domino hodie in medio discipulorum se sistente Thomas quam primum, vt eum conspexit, in genua prociderit, præque animi lætitia, & interno spiritus iubilo exclamarit: *Dominus meus & Deus meus.* Dispicite vobiscum, Auditores, & considerate, num ex dem vtrinq; sint concurrentia, & non ouum ouo sit similis. Hac de re plura vobis verba facturũ, in hunc locum veni, si cæleste auxilium gloriôsæ Virginis interuentu impetrare valeam: quam ob rem nostras prius ei offeramus preces, dicentes:

A V E M A R I A.

Philosophorum moralium Princeps Sene. Demetrii ca refert Demetrium, magnum itidẽ virum, Apophantanti tribulationes & afflictiones fecisse, vt thegnã

D d d d 2 vitam,

vitam, quæ sine vlla hic aduersitate transigitur, mari quidem mortuo, quod magis quàm procellosum aliquod pelagus pertimescendum est, similem esse dixerit. Demetrii porro vestigiis insistens Chrysostomus, dicere nõ est veritas, prosperitatem virtutis noueram esse: aduersitatem autem veræ Philosophiæ matrem. Equidem eiusdem opinionis sum, & semper futurus sum, plus vt emolumentum animabus nostris, ex aduersis, quam lætis, prouenire sentiam.

Insignes de tribulatione conceptus. Dixit olim nescio quis, & bene quidem, nervos belli esse pecuniam; ego vero parodice & melius quoque meo quidem iudicio, dicam, afflictiones aduersitatesq; virtutum omnium nervos esse, atque verum animarum robur.

Et sane verum id esse mecum fatebuntur omnes naturalium rerum periti: quid enim aliud mundum, eiusq; generationes sustentat, quam perpetuum illud & assiduum inter ipsa elementa dissidium, adeo vt si vel ad minimum temporis spatium eadem a sese inuicem oppugnando desisterent, omnia illa Phisica Monarchia pessum iret & desiceret. Ad eundem etiam modum cum animabus nostris agi putandum est, non posse nimirum virtutes earum nisi per tribulationes & aduersitates ingruentes, subsistere, & propter veletiam minimam pacem tranquillitatemque, quæ ipsa prosperitas interferit, multum ijs decedere, virtutes videlicet languescere, robur earum luxari, illarumq; mentum imperium penitus collabascere.

Herbæ amara, vt absynthium, ac vehemens aliquod rhabarbarum, magis medica sunt, quam dulciora, vt sirupi, sacchara mellitæque: carnem præferuat à putredine sal, mel vero corrumpit: ventus ignem succendit, eiusque flammam adauget; ignis metalli scoriæ excoquit, ac sublimat reliquum. Id ipsum de tribulationibus dictum esto: quas æquo animo tolerare par est: ita mirandum non sit, si easdem Deus electis, imo & Apostolis suis, immittat, & tanto eos tempore per easdem probari velit. Næ hoc, inquam, vobis mirum videatur.

Omnes qui in Salomonis templo infundendi erant lapides, coccinati & politi Ierosolymâ

aliunde inuehebantur: Electorum quoq; anima, quæ instar lapidum sunt, ad cœlestis templi fabricam prædestinatorum, tribulationum malleo contundi & poliri debent, nam per multas tribulationes in regnum cœlorum intrandum est. Noluist in veteri lege Deus, victimas sibi in sacrificium offerendas melle conspergi; vnde colligere possumus eundem ipsum Deum animas sibi in sacrificium per penitentiam offerendas, prosperitatis alicuius melle & dulcedine aspergi nolle.

Quin etiam maximâ & præ cæteris notabilia conuiuia, quæ Dominus dilectis suis exhibuit non nisi panibus hordeaceis, duris & ad digerendum difficilibus constabant. Vnde manifestum redditur, Deum electos suos hoc in mundo non nisi panibus hordeaceis, cibo inquam tribulationum, pascere: ipsæ namque sunt sumptuosissime ac nobilissimæ illæ epulæ, quas iis hoc in mundo præparauit.

Et sane nutrit animas, electos nimirum suos, tribulationibus Deus, donec eos ad extremum deducat, vt hinc appareat, omnes inuicem auxiliari ab illo descendere. Ita namq; tunc id profiteretur vates Regius, dicens: *Domine exalt. a me de portis mortis*, & subito eripime, & consolationibus tuis me prostratum recroas: alibi id ipsum aliis verbis reperit, dicens: *Tu deducit ad inferos & reducit*, deducit scilicet tribulationes immittendo, & repente consolationes immittendo, me ad cœlos vique subleuas. Didicerat id vates ab Anna Samueh's matre, quæ se præter naturæ ordinem matrem effectam videns: hoc Deum encomio celebrat: *Dominus mortificat & viuificat*, 1. Reg. 22. *deducit ad inferos & reducit*.

Testis sit lugubris ille & simul lætus egestus Demon-Iob, quem tribulationes adeo deprefferunt, straturer vt omnes eum nunquam ad priorem fortunam reuersurum crederent. At hac eum abisso Deus educit, æquiliniam in iubulum commutat, diuitias ei geminato scœnore duplicat, & centum & quadraginta annos vitæ addit, vt videret filios filiorum suorum, vsq; ad quartam generationem.

Hem quæta defuncti Lazari afflictio fuit, quanto tempore eius Christus resurrectione distulit, quam sero venit? iam enim quatuordecim annis erat, scœtebat, verminabat, & ecce cū

Leam. 11. minus

minus refuscitandus videretur, ad vitam redit. Ecce & aliud quidquam huic non omnino ab simile apud Marcum Euangelistam legitur. Cum Apostoli toto die graui tempestate essent agitati, & sero jam factum esset, omnesque de auxilio diffiderent: ecce tibi Christus ad eos venit mari inambulans. Quo exemplo certi reddimur, nos cum remos patientie agitando defatigati sumus, & tribulationum procellis concutimur, sero licet, à Deo tadem aliquando adiuuari. Sed pulcherrimum omnium exemplum nobis hodie in Euangelio spectandum proponitur: videre enim, vt Iesus Christus Apostolos, licet sero admodum, licet januis, januis inquam spei clausis, licet triduo post grauem quam percellerant tempestatem confoletur. Verba Euangelij audiamus: *Cum sero esset die illo, & fortes essent clausa, & ibi erant discipuli congregati, venit Iesus. & stetit in medio. & dixit eis: Pax vobis.* Ingressum igitur hic primo Domini, Apostolorum deinde gaudium & exultationem exponamus, quod vbi fecerimus, finem habebit & præ lens hæc concio, & tota nostra Quadragesima.

Principio igitur dum ipsa Textus verba diligentius mecum perpendo reperio Dominum, duas gloriosi corporis dotes hic ostendere, subtilitatem nempe, januis clausis ingrediendo, & agilitatem singularem toties sese vna eademque die, tamque diuersis in locis, manifestado. Primo namque in horto locutus est Magdalena in forma hortulani, deinde duos discipulos in Emaus castellum euntes, vt simul viator aggressus est: tum vero Ierosolymis Apostolis sese omnibus manifestum reddidit. Hinc certo colligere licet, Auditores, nostra, postquam resurreximus, corpora eadem qualitates habitura. Et hæc D. Augustini sententia, quam hic mihi sequendam proposui, *Vbi vo et spiritus, ibi protinus erit corpus.* quod magnus ille Doctor à Salomone didicerat, qui olim de beatis corporibus scripsit, *Sicut scintilla in arundinato discurrunt.* Huius autem gloriæ imaginem apud Ezechielem Prophetam expressam videre est, dum de animalibus à se visis ait: *Qua ibant & reuertebantur instar fulguris coruscantis:* quibus verbis yates innuit, gloriosa Beatorum corpora in-

star fulguris agilia fore, & subito quo voluerint discursura. Habebant hæc item animalia pedes & alas: quibus denotatur, sacra illa corpora etiam alas, id est in sublime euolandi facultatem, habitura: pedes quoque quibus terram adeant & ad nos, quotiescunq; visum illis fuerit, descendant.

Vidit idem Propheta rotas, quæ à spiritu quodam mouebantur, & eodem, quo ille dirigebat. An non rota illa, o vates, ipsa Beatorum corpora denotant, quæ, quocumque eadem impulerit anima, vtronec sequitur: An non meministis vt Angelus Abacuc Prophetam, breuissimo temporis spatio, è Iudæa in Babylonem, quingentis passuum millibus distantem rapuerit? An ignoratis, Angelorum motu & impulsu cælorum orbis, quatuor & viginti horarum spatio, viginti quatuor miliarium myriades, quoad primum saltem mobile, conficere? E quibus aperte cernere est, cum naturalia illa corpora, quæ à cælestibus intelligentijs impelluntur: tanta celeritate ferantur: sanctorum corpora maiori adhuc celeritate pollere, cum eadem ab animabus sanctis semel dirigi, & impelli contigerit: quod euidenter hodie in Christo Domino videre licet, qui similem in corpore suo agilitatem declarauit. Olim quidem si forte meministis, parum agilitatem ostendit, cum adhuc in viuis agens, aquis superambulauit: hodie vero etiam eiusdem corporis subtilitatem, cum januis clausis ingreditur.

Januis clausis Vt hinc colligamus, nihil Deo non esse possibile, ac penes hunc omnium locorum clauis custodiri: ingreditur & egreditur ille quocumque & vnde cumque visum fuerit. Monumentum quidem sigillo obfirmatum erat, eodem tamen egreditur: janua hic clausa erat, nihilominus intrauit. Ionas quamuis duplici erga astulo ac claustro conclusus esset, ventre videlicet ceri, & maris, Deus tamen ad eum penetrauit & in coluam eum in litus stitit. Daniel in lacu leonum regio sigillo obfirmato versabatur, quo nemo adire præsumebat: Deus tamen eundem ingressus est, Prophetamque in libertatem vindicauit. Tres illi pueri in succensa fornace constituti erant flammis rapacibus. *D d d d ; dique*

Luc. 6.

Li. 22. de ciu. Sap. 3.

Ezech. 2.

Dan. 14.

Marc. 6.

Ion. 3.

Dan. 6.

Dan. 2.

diq; circumuallati, adeo vt nullus effugio locus pateret : illa tamen omnia penetrans vis diuina intrauit, repagula effregit, obices euerit, & nos incendio liberauit.

Peccatum

Quanta porro stultitia tua est & amentia inania putā peccator, dū cordis tui penetralia & abstru-
tium Deum loſpectoris recessus ei patere non putas? dum peccantes cuncti uidentem eius oculum peccando te non intueri posse fallere cogitas? Quid: detegit illa tartara, portas infernales transit, profundissimas vsq; abyſſos penetrat, & cor tuum putas eiusdem potentia posse resistere? Contrauit ille portas areas ac uectes ferreos confregit, & tu cordis tui credis claustra cum impedire posse: perfringit illa, vt futiles araneorum telas, vt festucas comminuit: transit omnia, perſpicit omnia. Huc alludens Ezech. ait, uidisse se olim duos senes qui clanculum & clausis super se ostijs adorantes, existimabant se à Deo nō uideri. Similes vos hisce sensibus dico vos inquam peccatores, qui varia uirtutum idola colitis, putātes uos à Deo nequaquam conspici.

Ezech. 8.

Psal. 93.

Audite, obsecro, vt uestram rideat inſaniam Psalmographus, dicens: *Et dixerunt, Non uidebit Dominus, nec intelliget Deus Iacob: intelligite insipientes in populo, & stulti aliquādo s. pite: Qui plantauit aurem non audiet, aut qui fixit oculum non considerat?* Videte porro, vt hic trans parietem uideat, & januis clausis ingrediatur.

Venerabilis

Ianus clausis. Hic Theologice non nihil de Eucharistie januis hisce disſerendum est. Felices janue! felix & faustus introitus! per januas hasee, per hūc introitum, Catholici Auditores, hæreticorum argumēta & cauillationes inſringim⁹: hinc n. uelut ex armamentario quodam arma depromimus, quibus & eorum hereses expugnemus, & ueritatem Sacramēti Eucharistie astruamus. Hic se. ijs ad oculum demonstrare possumus, quomodo vnum & idē numero corpus, manendo corpus, diuersis in locis, nō occupando tamen locum, esse possit, vt in trōmēdo Eucharistie Sacramento fieri credimus. Si enim Dominus hodie clausis, vt Euāgelistæ tradunt, januis intrauit, inde efficitur corpus Christi nullam hic occupasse locum, vel fuisse hic penetrationem quantitatū & dimensionum alterius corporis.

Hæretici

Hæretici porro vim & energiā huiusce argumenti agnoscentes, quantumq; prejudicij

eorum fallitatib. afferat, sacrum Euangelista- uangelistarum calamum mendacij coarguere non sunt mendacij ueriti, Christū clausis januis nō intrasse asse- coarguere rentes. Ita namq; Berengarius Sacramētarius, conatur, teste Guitmondo lib. 3. Euangeliorum textū dum Christū deprouare conatus est. Nostra quin etiā a- stum clausis te Ioannes Oecolampadius adeo effrons & ostis non impudens exstitit, vt Christum per fenestras, intrasse a- aut per camini respiraculū intrasse dicere nō struere ge- erubuerit. O blasphemiam intolerabilem! di- stiant. Lib. 4. inf. cere nimirum Christam cubiculū nō ingres- c. 17. §. 29. sum fuisse, sed instar furis aut latronis aliunde irrupisse. Alius itē Ioannes Calvinus nempe, ait: Christum uirtute quadā diuina in cubiculum, ubi Apostoli cōgregati erant, irrupisse, & quodammodo irruisse, atq; ita januis clausis intrasse: neq; enim expectare uoluisset, donec qui intus erant, eidem aperuissent, sed omnipotente quadam potētia fores aperuisse, uel pessundēdisse, subitōq; easdem fartas tectas restituisse. Petrus Martyr autē libro contra Gardinerum aliud adhuc commētum excogitauit, atq; Christū intrasse introitu sibi primum parato, uel fores instar ceræ emolliendo, & miraculosa quadā ratificatione, extendendo, uel vt cederent aditumq; præberent, absoluta quadam potestate imperando.

At fallā sunt hæc omnia, erroribus, imposturis, mendacijq; reſectissima: nam Ioānes, fidus huiusce hystoriae scriptor, uelut notatu dignam circumſtantiam, hæc uerba addidit: *Ianus clausis*, bisq; eadem repetijt, vt eo magis miraculū celebraret: si uero per fenestras aut aliunde ingressus esset, nullum miraculū foret. Lucas autem eandem hystoriam describens ait: *Stetit in medio discipulorum*; non prauo aliquo ad januā tumultu, aut vllō in tota domo strepitu. Accedit adhæc, quod omnes SS. Patres instar miraculi hunc introitum habeant, Chrysostomus, Cyrillus, August. Euthymius, & Theophylact. in hunc locum, Iustinus quæst. 117. ad Orthodoxos. S. Ambros. in vltimum caput Luca: Epiphanius hæresi Lxiv. S. Hieronymus Epist. ad Pammachiū: Gregorius Hom. xx. in Euangelia, & Bernar. ser. i. de resurrectione.

Quæ nā igitur tua audacia impudentiaq; est Caluine, Europa tyranne, tempeſtas pietatis, religionis & fidei pestis, tartaro educte titio,

III.

Omnes SS. Patres hūc ingressum uelut miraculum celebrant.

ticio, seculi nostri labes ac calamitas, tā horrendas blasphemias euomere, cum tā spissam sanctorum Patrum acie tibi obiectā videas?

Ipsi quinetiam Marcionistæ, Valentiniani, Origenistæ alijque magni nominis heretici, qui verā Iesu Christi resurrectionē negabāt, hoc Euangelij loco ad impietatem suā astruendam abusi sunt: atq; ita argumentabantur: Verum aliquod corpus ianuis clausis intraire non potest: at Christus hoc intrauit modo: ergo corpus quod habebat, verum & perfectum corpus nō erat. Facile quidem huic difficultati SS. Patres respōdissent, & omnem si quis esset scrupulum abstulissent, si eum non ianuis clausis, sed per fenestras intrasse, dicere voluissent: adeo vt oēs quotquot fuere Patres, hoc insignis cuiusdam miraculi loco duxerint. Ipsi quineti veteres heretici de eo minime dubitarūt, cum hoc ipsum resurrectionem Christi negarent; adhibuerunt. Solus a. Caluinus huic sefe veritati audeat opponere.

Sed adeste huc omnes qui miraculū in p. digiōso Christi ingressū declarātū oppugnat, & dicite, quid vobis de eiusdē natiuitate videatur? Egressus ibi est clausis vteri ianuis sine vllō virginitatis in Deipara detrimento, aut minima etiam eiusdē violatione: hoc p. rō sine aliqua penetratione fieri non potuit, vel ita vt corpus locū nō occuparet. Respondet hic, naturā secretis quibusdam dilationib. & occultis extensionib. huic rei parū prouidisse: O blasphemias intolerabiles! hoc n. sine ingenti dolore & cruciati fieri nequeat, q. nec ipsi Mahometani audebūt asserere.

Quid vero de egressū eius ē sepulchro dicetis? quid de ascēsu eius in cælū? *Ascendit super omnes caelos.* Ipsi porto cæli vt p. pheta Iob ait, solidissimi sunt, quasi ære fuli: non habēt fenestras, carēt ianuis, carēt ingressu, p. fringi nō possunt, quia corrupti nequeūt, quomodo eos igitur penetrāre potuit, cū ad caelos ascēderet? Dicendū est igitur, vel fuisse hic penetrationem aliquā, vel corpus eius extensionē caruisse, atq; ideo nullum id occupasse locū, vel caelos eum perfregisse: quod penitus absurdum est, & fieri nulla ratione potest.

Quomodo Quod autē in sacris literis sæpe cæli aperti dicantur hic locum non habet: nam hæc a. fuisse dican pertio metaphorice capiendā est, vt Marci 3. m.

dicitur n. cælum ibi apertum ac velut in duas diuisum partes; S. Spiritu in columbæ specie descendente. Sed mera hic metaphora est: neq; enim Spiritus S. hac diuisione ad descendendum opus habet, cum vbique; locorum sit: vt nec credendū est columbā hanc cælo descendisse, sed ex aere, & in aeris regione efformatā esse. Ita quoq; cum Ioan. 1. cæli descendit. Angelis aperti dicuntur: tropologice intelligendum est: notū est enim in cælis ianuas non esse, & Angelos, cum meri spiritus sint, nec grauib. corporib. grauari, easdem facili negotio posse p. fringere. Deniq; cum in Act. 7. actis Apostolorum scribitur Stephanus caelos apertos vidisse, secundum apparentiā, & noua quadā illustratione qua vidit que prius nō viderat, apertos eum vidisse intelligi debet.

Credendum est igitur & quidem firmiter, Corpus ali- vt i par est, corpus aliq. diuersis in locis esse quod pluri- posse, nullum tamen locum occupare: vt & bus in locis mysteria Ascensionis, Resurrectionis, Nati- esse potest. uitatis & hodiernus ille ianuis clausis ingressus euidenter ostendunt, & fidē faciunt. Proferā tamē & aliud argumentū, quo nullū mihi in sacris literis ad hanc rem euincendā videtur exstare validius. Cum diceret Dominus facilius esse camelū per foramē acus transire, q. diuitē aliquē regnum cælorum ingredi: petebant Apost. rigida hac sententia perterriti, ecquis igitur saluari posset, quib. deinde Dominus respondit: *Hoc apud homines impossibile est, sed apud Deum omnia possible sunt.* Cū igitur dixerit, Domino, rem hominib. impossibile, possibilem esse, diuitē scil. regni cælestis participem effici: quanto magis eidem possibile erit, efficere quod non adeo difficile est: camelum scil. per foramen acus traducere. Si igitur Deus prout Christus dicebat tam vastum animal per tam angustum locum possit cogere: quod nō nisi absque loci occupatione fieri potest: neue minor in eo sit repugnātia, quam Christi corpus in tam exiguo subiecto contineri asserere. Non erit igitur impossibile, corpus aliquod diuersis in locis esse: nec etiam corpus aliquod verum manendo corpus, nullum occupare locum: cuius rei euident argumentum & signum hodie videre est. Iesu Christi enim corpus hodie clausis ianuis intrauit, & statim in medio cubiculo

culo inter Apostolos, qui eius aspectu mirum in modum recreati sunt, consistit.

Christus Apostolos consolatus.

Est hoc secundum concionis nostre membrum. Dominus igitur cum ita in medio Apostolorum constitisset, hanc eis salutationem impertiuir, *Pax vobis* Pax inquam vobis, discipuli absque pastore, milites sine duce, peregrini sine ductore, nauigantes sine sidere, Pax inquam vobis o pupillae oculorum: disponite iam corda vestra ad laetitiam, praeparate animu ad gaudiu, manus ad plausus, os ad exultationem, linguam ad cantadu Alleluia, verba vestra laudem concipient, vox Io pcean sonet, atque omnes laetitiae neruos intendite. *Pax vobis*, Therisita, ceruo timidiore, iam amplius nolite metere synagogas, minas iam contemnite: nam adest ecce hic leo de tribu Iuda, qui vester in omnib. certaminib. ductor futurus est: *Pax vobis*, sumite iam animos exanimis: hic enim eum conspiciatis qui triumphanti dextera & tartara confregit & demonis regnum exspoliavit. Videte hic magnum illum Alexandrum, aeterni Philippi filium, qui expugnato iam huius mundi regno, & audito alia longe potentiora, maioraque in terre viscerib. esse ad eadem expugnanda se accinxit: quibus etiam in potestate redactis, hodie victor de triumphatis inferis, expugnato purgatorio, limboque euersto ad superiores reuersus est.

Pax vobis. Latamini o afflicti, exultate tristes: Dominus enim vester post mortem, & Satanam expugnatum gloriosus & onans sepulchrum effregit, sigilla evertit, milites perterruit, praesidia consternauit, denique trophaeis onustus, triumphis & victorijs turgidus, ad superiores remeavit. *Pax igitur vobis*, nolite amplius conuictari, luctum exuite, cessent iam lachrymae tuae Petre, desine plorare ac ingemiscere Deipara. *Ecce Filius tuus*, ecce Tobias tuus nouis nuptijs exultans: videte vestes illas nuptiales, gloriam inquam immortalem, quare gaudeat modo cor vestru, & gaudium vestrum nemo tollat a vobis. Quis vero Apostolorum hic gaudiu, ac discipuloru omnium laetitiam verbis exprimat, aut dicendo cōsequatur: Si enim fratres Iosephi, videntes eum principem in Aegypto factu, ita percussi sunt, ut praepatore loqui non possent: quantum fuisse gaudium putatis dolentium horum di-

Tob. 11.

Gen. 40.

scipulorum, cum fratrem ac patrem suum, magistrum suum, suum omne, resuscitatum & quidam in corpore adeo glorioso, atque in vniuerso orbe late dominari, viderunt.

Quantum putamus fuisse gaudium eorum qui in arca Noe, aquis circumquaque saeuientibus & circumfremantibus concludebantur, dum columbam ad arcam cum ramo virentis oleae redeuntem cospexerunt: vnde euidenter colligere poterant, aquas diluuij esse per orbem imminutas? At quanto majus Apostoli jubulum & laetitiam cubiculi angustij conclusorum, & propter passionis diluuium trepidantiu, fuisse putandum est, cum hodie pulchram illam columbam, Dominum inquam suum, Iesum Christum cum lauri ramo, de foris reuertentem viderunt, & sacratissimo ore pacem denunciantem audierunt: vnde facile conijcere poterant sauas illas aquas, & tumentes passionis fluctus esse imminutos. Praeviderat hoc vates regius dum diceret, *Ad vespere demorabitur fluitus, & ad matutinum laetitia*. Laetitia inquam inestimabilis, incomparabilis, ineffabilis, laetitia tanta, quantus est amor eius, a quo proficiscitur: tanta, quantus dolor est, cui succedebat: tanta, quanta spes erat, quam producebat. O laetitiam, quae verbis explicari nequeat, amoris filiam, dulcedinis sororem, spei matrem, matrem inquam, sororem & filiam incredibilis, ineffabilis, incomprehensibilis consolationis.

Tunc o anima audiuius dulce illud canticum: audiuius inquam Apostolos vno ore confitentem quod olim Propheta Iob dixit: *Credo quod redemptor meus vivit, & in carne mea videbo Deum saluatorem meum*: audiuius vniuersum orbem cantantem, *Christus resurrexit, ergo & nos resurgemus*. Atque inter ceteros & elatius ceteris, Thomam dicentem audire potuissis, ab incredulitatis tenebris reuersum: *Dominus meus, & Deus meus*. Dulci huic iubilo mihi interesse videor, o anima, ac Petrum mille admirationis, exclamationisque signa edentem videre, atque ita dicentem audire: *O Samson admirabilis, qui a morte captiuus detentus, portas carceris eius abstulisti, ac mundi cardines numine tuo concussisti! O Iona, qui tam potenter e profundo maris infernalis, & a ventre mortis reuersus es! O felix Thefeu, qui inextricabilem*

Gen. 7.
Allegoria.

Psal. 39.
Gaudium
Apostolorum
expli-
catur.

108. 9. 10.

1. Cor. 15.

Insignis
conceptus.

bilem, Labyrinthi Minotaurici exitum reperisti: o prodigiose Phœnix, qui busto & rogo in crucis arbore exstructo, tanto cum amoris igne succendisti, ut ipsa etiam glacies eodem deflagrare potuisset: qui que sepulchrum intrans, in quo alij putrescunt, & in cineres rediguntur, te ipsum de nouo quodammodo producens, integer & totus quasi tui ipsius pater factus emeristi. Ne quid nimis o Petre, contrahe lætitiæ habenas, cesset hoc gaudium, sile & reliquum salutationis huius attende.

Christus
Apostolos
consolatur.

Pax vobis, pax viuat in cordibus vestris, o discipuli mei: nihil videbitis iam amplius quam descendentem celo spiritum S. non videbitis aliud quam noua resulantia miracula. *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos*. Potestatem vobis dimittendorum peccatorum impertior, claudendi tartari, referandi cœli, effugandorum dæmonum, mortuorum ad vitam reuocandorum. Quid iam aliud restat, nisi ut quasi Dij sitis & filij excelsi omnes, sicut me esse conspicitis, nisi ut nouos ad mei imitationem mundos creetis. Et sane *Ego mitto vos*, vniuersum me duce orbem subiugabitis, mundum frenabitis. Cæsares potentissimos expugnabitis, Alexãdros debellabitis, Romani Imperij sedem Capitolium euectis & cathedram pontificalem in Vaticano monte stabilietis. Nec vero existimate, me inania auribus vestris commenta occinere, aut aniles fabulas narrare, aut spectrum vos aliquod cõspicere, aut spiritu quodã phantastico agere, aut sermones miscere; *Palpate & videte*. Inspicite, tangite intus & foris & videte, nũ is ipse sum, quo in hostiũ medio derelicto fugistis; quem tam nequiter & tã turpiter, tanta infamia & ingratitude deseruistis. Sed hoc modo non agimus, ignosco delicto, omnia oblitus vobiscum in gratiam redeo. Ecce vos amplector & foueo carissimi mei, vos ego stringo & diligo Ecclesiæ meæ bases & fulcra; hoc vnũ a vobis exigens, ut me diligatis, ac mei ipsius memoriã semper habeatis, ad me vnũ semper respicite & nunquam vos derelinquam, sed præsentem in omnibus laboribus & molestijs semper sentietis. *Quin & vos Christiani hic allocutus dicens, Palpate & videte*. Huc oculos

Tom. 1. Pars Hyemalis.

conuertite, huc manus dirigite: videte obsecro quo redempti sitis pretio, quantaq; animæ vestræ dignitas sit & excellentia, cũ tanto redimi eam oportuerit pretio: videte, quantus peccati sit horror & abominatio, cum ad eius expiationem Dei filium tam crudelia & atrocia perpeti supplicia, proque eodem denique mori in cruce, fuerit necesse. Sed iterum palpate & videte.

Considerate hæc; obsecro, vulnera, inspicite cicatrices & stigmata, ac videte quanto vos Deus amore dilexerit, quamque fidus vobis extiterit. Refert Antipatrum Herodis patrem Iosephus, cum apud Cæsarem Iulij coniurationis aduersus eum initæ accusatus foret, vel quod partes Pompeianas secutus esset, ut criminis a se suspicionem dimoueret, suamque innocentiam Cæsari testatam faceret, Romam quamprimum aduolasse, & Cæsari ad pedes prouolutum, & pectore vulnerum cicatricibus deformi ostenso, his eum verbis supplicem esse allocutum. Quoniam meo fato fieri dicam magnanime Cæsar, ut semper æmuli fortunæ meæ felicitatiq; inuiderint, meq; modo regno exuere satagãt? At nullos vnquã aut acerbiores, aut capitaliores expertus sum ijs, qui me paucis adhuc diebus apud Maiestatem tuam, quasi perduellionis & coniurationis aduersus sacrum caput tuum initæ reũ detulerunt. At tantum abest, maxime Princeps, ut quidquam in te moliri ausus vnquam fuerim, tibi que necem aut regno perniciem machinari, ut te regnumq; tuum semper ab insidijs & conspirationibus cum linguatum manu defenderim. Quare ut inimicorum malitiam meamque innocentiam perspectam habeas, vide obsecro euidentia fidelitatis & affectus erga te mei indicia & argumenta, cicatrices inquam & vulnera: inspicite stigmata & notas in corpore meo deformes, sanguine etiamnum stillantes, quas in Cæsaris defensionem & tutelam Antipater accepit. Cæsar porro tã tristi viso spectaculo eum ut innocentem & absoluit: & vniuersæ Iudææ procuratorem constituit.

Lib. 3. de bello Iud. cap. 8.

At videte hic, o Christiani, non Antipatrum aliquem, sed Iesum Christum non peccatus modo, sed sacrum etiam caput, latus, ac totum denique corpus denudantem & vul-

Ecce nera,

nera, plagas, cicatrices, hiantes adhuc notas, demonstrantem, quæ vestri redimendi, liberandi, saluandi, vobisque seruiendi ergo pertulit. *Palpate* inquit, & *videte* notas & lingua fidelitatis, amoris, & obsequij erga vos mei.

Xenophon
13. *Padia.*

Refert magnus ille Philosophus & historicus eximius Xenophon, historiam non minus egregiam, quam iucundam, qua recitata finem faciam. Potens ille Persarum Rex Cyrus, cum Tigranē Armeniorum Regem bello victum, vna cum vxore captiuum in vinculis haberet, quodam die cum mensa vtrumque adhibuisset ridens & iocans à Tigra-ne petit, quantum pro redimenda vxore vellet persoluere? cui alter confestim respondit; si mihi regnum quod abstulisti, adhuc esset, equidem ipsum pro ea redimenda libens impenderem, quod si nec hoc sufficeret, sanguinem & vitam meam infunderem.

Cyrus porro tanto amore coniugali perspecto, & eorum miseratus, regnum iis & libertatem restituit. Cum vero Tigranes iam ad propria reuertisset, ad reginam ait, Quid tibi de Cyro rege videtur vxor mea? an non egregius ac magnanimus rex est, ac regio nomine dignissimus? Prudens mulier statim subintulit; Nescio quid ais, neque enim noui quid dixerit aut egerit, vnde prudentiam possem agnoscere: tanto namque tempore, quo apud Persas tecum in vinculis hæsi, nunquam in alium, præterquam in eum, qui sanguine me suo liberare decreuerat, oculos habui.

Vobis ipsis hanc historiam velim accommodetis Auditores: si enim regina illa tantum se coniugi suo debere fatebatur, quod sanguinem, vitamque propriam in eius redemptionem impendere decreuisset, nullum vt alium virum in aula Persarum, præ amoris quo suum prosequeretur, vehementia ausa fuerit intueri. Quantum vos regi & sponso vestro Iesu Christo debetis, cum proprio non modo vos sanguine redimere decreuerit, sed re ipsa etiam præstiterit, tot tormenta vestri causa subierit, aliumne igitur quempiam præter ipsum poteritis intueri, in aliudæ quippiam quam in Christum Iesum

oculos vestros in mundi huius aula conuere.

Palpate & Videte. Nihil aliud toto vitæ vestrae tempore quam crucifixum hunc meditari, considerate assidue ac semper, quantum ei ob tot tantaque, ab ipso accepta beneficia debeatis. At quantus amor ille fuit quo te persecutus est? Magnum profecto vehementis dilectionis argumentum fuit, solem in medio cursu quiescentem, ac velut hæsitandum in axe suo, Hebræorum gratia, subsistentem intueri: at quantus amor est, cum sol iustitiæ, orbe suo deserto, in terram nostri causa descendit? Quantum amor fuisse putandus est, cum iisdem Israelitis iter per maris rubri gurgitem præbuit, quo in terram promissionis peruenirent? verum nonne maius amoris signum fuit, cum per pretiosi eius sanguinis torrentem nos ad beatitudinem cælestem perducit? Magnus denique amor extitit, cum, vt populū suum seruitute Ægyptiaca eximeret, Ægyptiis innumeras plagas immisit: sed nõ minor amor extitit eius erga nos, cum nostri causa plurimas in corpore plagas accepit, & ad mortem usque vulnerari voluit. *Palpate* igitur cicatrices, videte vulnera, ac toto vitæ tempore eadem in monte habetote, ante oculos gerite, continuam passionis Dominicæ memoriam habentes; exultate igitur in hac solemnitate Paschali, qua Christus victor ab inferis rediens, à morte resurrexit, eamque semper ex toto animo, ex tota mente, ex corde perfectò, diligite.

Sed iam

--- *immensum spatium conficimus aquor*

Et iam tempus equum spumantia soluere collam quadraginta diebus & amplius in arunarum molestiarumque pelago euagatum sum, tempus est, in portum me recipere, ad cymbam quæ tanto tempore per breuia, per Syrtes, per Scylleos scopulos & Charybdis voragines nauigauit, ad terram subducere. Fui, Auditores, sui ille Ionas, qui Dei iussu auribus vestris in clamaui, Adhuc quadraginta dies & Ninive subuertetur. Fuit illa vox in deserto poenitentia exclamans, Parate viam Domini, rectas facite semitas eius, facite fructus dignos poenitentia. Faxit Deus, vt hæc

ut hæc mea vox, mea lacerata, clamor ille meus, verba mea aliquid apud vos ponderis habuerint. Utinam, Auditores, horum vos memineritis, meas adhortationes non negligatis, meas admonitiones animo vestro insculptas geratis: toties iam ad virtutes amplectendas, peccata detestanda incitavi, ut memineritis, obsecro, ut Deum super omnia diligere, & mundum odio haberetis, vos monui; ut recordemini, ut poenitentiam pro delictis ageretis, salutemque semper vestram ante oculos haberetis iam toties insinuavi; ne obliuiscamini Deum precor.

Gen. 7.

Gen. 18.

In tempore diluuij superstites erant, cum Noachi monita, quibus ad vitæ emendationem excitabantur, utque sibi ipsis attenderent, neglexissent, diluuij vndis submersi fuere. Sodomitæ, cum Lothi verbis quibus eos ad bonam frugem poenitentiamque excitarat, fidem adhibere noluisse, fulmine interire, sulphureque ac funesta Catastropha vitam terminarunt. Fui instar Noe, alter Loth vobis extiti, admonui, ut caueretis, salutem vestram attenderetis, ut poenitentiam ageretis excitavi, ne scilicet diuinæ vindictæ diluuium vos obruat, & iudiciorum summi numinis fulmina caput vestrum feriant. Beatum me, si credideritis, vae autem vobis, si neglexeritis, ter miserum me & ter infelicem, oleum & operam si perdididerim.

Reg. 4.

Quam animi amaritudinem sensisse putatis miserum Elizæi Prophetæ puerum, quem ad Sunamitidis filium excitandum Prophetæ cum baculo prodigiorum operatore destinavit, cum omni tentata via & ratione, sese puer nec moueret, nec loqueretur, & ipse re infecta ad Prophetam redire cogeretur, dicens cum lachrymis & gemitu: *Non surrexit puer*. Simili profecto modo ad vos missus sum, Auditores, non quidem à Prophetâ aliquo, sed à Deo, idque cum potenti verbi Dei baculo, videlicet ad animas vestras peccato mortuas excitandas, sed eane mea fortuna futura est, ut, cum eum tanto tempore adhibuerim, & omnibus quidem, quibus adhiberi poterat rationibus & modis, suaviter nimirum & austerè, præ-

miâ proponendo, & minas intentando, verberando & demulcendo, vulnerando, & sanando, ac pro viribus enitendo; ut inquam, hodierna die videndo, non esse in vocem qua de vitæ emendatione loquamini, neque sensum quo de rebus cœlestibus cogitetis, me cum lachrymis & gemitu dicere necesse sit, *Non surrexit puer*, nihil lucratus sum Domine, nihil omnino sanctum verbum tuum profuit, non surrexit peccator, vitia in eo adhuc viuunt & regnant. Quantum ille mihi futurus esset dolor, quæ animi amaritudo! Sed date potius, ut duros vos confido operam, Auditores, ne hæc me grauatum infamiâ demum dimittatis, verum ut lætum de conversione vestra, de pietate, de resurrectione, de renovatione spiritus vestri nuntium audire queam.

Intererea vero immensas vobis & humilimas gratias ago, quod meis hæcenus concionibus frequentes interfueritis, in conueniendo fueritis assidui, & in audiendo attentissimi: & si fortasse minus vobis expectatione vestræ satisfecerim, prout vobis forsitan alius, cui doctrina & vis dicendi esset maior, satisfaceret; cogitetis velim, nunquã me prius ad vos verba habuisse; & si prima forsitan voce non placuerim, omnem me posthac, si iterum apud vos verba habere me contigerit, daturum operam, ut luculentius & melius quid, ac vestris dignum meritis adferam, & expectationi de me vestræ melius satisfaciã.

Tibi vero sancte Seuerine, insignis huius templi patrone, parochiæ huius tutela & protector, atque inter Beatorum animas ex præcipuis, quæ longæ huius navigationis meæ directorem & veluti nauclerum delegi immensas & innumeratas grates ago, atque innotuit me tibi nominibus obligatum profiteor. Quamdiu enim orationis meæ cymba in hoc poenitentia Oceano fluctuauit, tu eius astrum, eius pharos, eius Cynosura extitisti: tuoque potissimum auxilio factum arbitror, quod portum aspexerit, quod conseruata sit, & in tutum tandem locum deuenerit, ad te quoque semper in posterum meas preces & obsecrationem dirigam. Et quoniam